

tendt tidligere hverken i Hofres eller i Venstres Regeringstid her i Tinget. Jeg holder Provisorietiden udenfor; thi skal man i Provisorier anvende 22 Millioner i 5 Aar til civile Ministerier mere, end man tidligere bevilgede, saa maa man strø dem ud paa alle mulige Steder. Men det skulde vi jo ikke lægge til Grund, naar vi ville tale om saglige Reformlove.

Jeg vil dernæst gerne sige et Par Ord om Mindretallets Forslag angaaende Præstembedets Adskillelse fra Forstanderstillingen. Jeg tror ikke, at Flertallet har fortaæet Ministeren rigtig. Det er jo aabenbart, at Lovforslaget, som det er affattet, betyder et „jeg vil — jeg vil ikke“, eller „jeg vil — men jeg tør ikke“. Jeg antager, at Ministeren er saa fortrølig med sin Konsulent, at Lovforslaget betyder, at baade han og Konsulenten ville, thi det er jo det eneste pædagogisk forsvarlige. Jeg kan ganske beholde mig til, hvad Mindretallets ærede Ordfører (E. Sørensen) og det ærede Medlem for Middelfart (Henning Jensen) derom have udtalt, men Ministeren og Konsulenten tør ikke, det vil sige, der maa være nogle Biskopper bag ved, og over for dem er som bekendt den ærede Kultusminister ikke saa ganske frimodig. Maaske kan der ogsaa være en Visperaadtsindsstilling bagved, det veed jeg ikke. Men er Stillingen, som jeg har tænkt mig, og det er vist ikke helt grebet ud af Luften, maa det høje Flertal jo kunne se, at de ogsaa ville gøre Regeringen og Ministeren en Tjeneste ved bestemt at staa paa, hvad Mindretallet foreslaar. Ministeren maa modsætte sig det og maa holde paa sit Forslag til det yderste, men naar det saa kommer til det yderste, saa siger han: Jeg kan ikke lade samtlige Lærere miste deres gode Lønningsforhøjelse for denne Bestemmelses Skyld; jeg er nødt til at give efter, og saa maa Biskopperne ogsaa give efter. Havde jeg været med i Udvalget og været lige saa ministeriel, som jeg antager det høje Flertal eller flere af dem er, saa vilde jeg straks have forlangt, at Forstanderstillingen ikke maa være forenet med Præstembedet, og jeg er overbevist om, at jeg derved virkelig vilde have truffet det ministerielle Standpunkt lige i Hjertet. Det er en Cadeau, jeg her siger til den ærede Ministers sunde pædagogiske Sans, i Tillid til hvilken jeg her slutter.

Jeg skal ikke undlade at føje til ærede Taleres min Anbefaling for Mindretallets Forslag om Nedlæggelse af et Seminarium. Det forekommer mig, at man let maa kunne blive enig derom i dette Ting. Naar vi her i Landet have tre Seminarier, som man

vil kalde Mønsterseminarier, er det saamænd mere end nok, saa meget mere, som de ikke have Brug for saa mange af de Lærere, der fabrikeres, og naar de have en saa strap Eksamenkommission med en saa dygtig og hensynsfuld Formand i Spidsen, kunde de være sikre paa, at hvor de end fabrikeres, under enten gejstlige eller ikke-gejstlige som Forstandere, ville de naar de gaa gennem Skærsilden, være brugbare til den Opgave, de skulle bruges til, saa at det virkelig er unyttige Penges at give af Statens Kasse til at opretholde det fjerde Seminarium. Skulde de ministerielle Venner i Udvalget og Ministeriet absolut holdt paa, at vi skulle beholde det fjerde Seminarium, skulde jeg dog henstille — det vil sige som et rent subsidiært Ønske — om de ikke maatte finde det rigtig ved denne Lejlighed at overlade det ene til Kvinderne; i saa Fald vilde jeg ønske, at det ikke blev Ranum, der ligger saa affides, men at det hellere blev Jellinge eller Skaarup. Er det absolut aftalt, ere de Herrer bundne til fire Seminarier, og skal det føres igennem, fremsætter jeg det subsidiære Ønske, om de saa ikke hellere vilde overlade Kvinderne det ene Seminarium.

Jeg skal til Slutning udtale mig om det Vædringsforslag, der er stillet af en i Øjeblikket paa Grund af Sygdom fraværende Kollega, det ærede Medlem fra Horsens (Waser). Dette Forslag gaar ud paa, at kvindelige Læringer skulle have samme Afgang som mandlige til Optagelse og Undervisning i Skolelærerseminarierne, og Kvindelige Afgang med Mænd til at ansættes som Lærere ved disse. Det forekommer mig, at dette, kvindelige Elevers Afgang til Skolelærerseminarierne, er et fuldt berettiget Ønske, og jeg veed ikke, hvad der skulde tale imod en saadan Bestemmelse. Man holder jo nu paa Jællensundervisning og tillægger den færlig en opdragende og gavnlig Karakter i flere Retninger. Jeg tror ikke, at Tonen vilde blive daarligere eller Fliden mindre hos de unge Mænd paa Seminarierne, naar de skulle kappes med begavede Kvinder, som jo tage deres Eksamener med et Gennemsnitsresultat, der ofte er meget bedre end Mændenes. At Kvinderne skulle have lige Afgang med Mændene til Lærerpøster vil jo ikke i mindste Maade kunne genere Ministeren, thi fandt han ikke deres Adkomst og deres Uddannelse ligesaa god som Mændenes, manglede de Betingelserne for at komme i Betragtning lige med Mændene. Men det er ikke nok, at der allerede gives enkelte kvalificerede Kvinder; jeg veed i alt Fald een, som med Hæder har bestaaet en akademisk Læreropprøve, og som utvivlsomt vil